

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 21-05-02, 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/21-05-02, 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul programului instituțional de cercetare pentru anii 2024–2027, etapa anului 2025, 020407 ”Elaborarea și implementarea bunelor practici de agricultură durabilă și reziliență climatică”, director de proiect: Dr. BATÎRU Grigorii, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Universitatea Tehnică a Moldovei, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Biroul Secției Științe ale Vieții Nr.3 din 26 februarie 2026)

1. Realizarea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect, etapa 2025

Rezultatele obținute în etapa 2025 confirmă, în mare măsură, realizarea obiectivelor trasate. Studiile asupra proprietăților agrofizice, agrochimice și hidrofizice ale cernoziomurilor irigate au permis definirea intervalelor optime ale apei active și fundamentarea științifică a normelor de irigare, pentru menținerea fertilității și prevenirea degradării solului. În fitotehnie, cercetările au evidențiat adaptabilitatea ridicată a soiurilor autohtone de grâu și orz de toamnă, au stabilit niveluri optime de fertilizare, au evaluat influența regulatorilor de creștere și au identificat genotipuri de porumb cu potențial ameliorativ. În pomicultură și viticultură, s-au analizat interacțiunile dintre soi, portaltoi și tehnologiile de cultură asupra creșterii, producției și calității recoltelor, evidențiind adaptabilitatea la condițiile pedoclimatice și stresul climatic. În protecția plantelor au fost cuantificate complexe poliinvazive la soia, iar în apicultură, zootehnie și medicină veterinară s-au confirmat efecte productive și fiziologice favorabile ale biostimulatorilor și suplimentelor furajere. În agrosilvicultură și biomasa horticola au fost elaborate modele structurale, relații climă-creștere și soluții tehnologice pentru valorificare energetică eficientă..

2. Diseminarea rezultatelor obținute (publicații, participări la conferințe cu rapoarte etc.)

Conform raportului, rezultatele cercetărilor au fost diseminate prin 223 de lucrări, dintre care: cinci monografii naționale; două capitole în monografiile internaționale și naționale; 34 de articole publicate în reviste indexate în Web of Science și SCOPUS; 17 articole în alte reviste internaționale recunoscute; 19 articole în reviste din Registrul Național, categoria B; 32 de articole în culegeri ale conferințelor internaționale și naționale cu participare internațională; și 95 de teze.

Obiecții: 1. Se remarcă faptul că aproximativ 45% dintre articolele publicate în reviste internaționale și naționale sunt bazate pe rezultate ale cercetărilor realizate în cadrul altor proiecte/subprograme.

2. De asemenea, o parte semnificativă a celorlalte articole nu menționează sursa de finanțare, ceea ce poate genera dificultăți în estimarea exactă a numărului de publicații care reflectă rezultatele obținute în cadrul subprogramului.

3. Totodată, unele publicații nu sunt încadrate la categoria corespunzătoare. (ex. nr. 3, 5, 13 aparțin secțiunii 4.2).

4. Analiza listei relevă nerespectarea standardului ISO 690:2022.

5. Referințele și codurile DOI sunt prezentate neunitar, iar tipul indexării nu este clar specificat. Indicatorii scientometrici conțin erori grave de raportare pentru lucrările WoS și Scopus. S-au constatat discrepanțe privind Factorul de Impact (ex. nr. 12: raportat 0,333, real 0,03 în WoS, 0,1 în Scopus) și includerea unor articole în reviste cu statut controversat (ex. Sustainability, Agricultural Sciences), semnalate pe platforma Predatory Journals.

3. Valoarea socio-economică și impactul rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc.).

Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute derivă din integrarea fundamentării științifice în soluții aplicative cu impact direct asupra durabilității și performanței sectorului agroalimentar. Optimizarea utilizării apei de irigare, prin raportare la coeficienții irigaționali și calitatea apei, contribuie la prevenirea degradării cernoziomurilor și la evitarea pierderilor economice asociate diminuării notei de bonitare. Validarea soiurilor și tehnologiilor adaptate condițiilor pedoclimatice actuale asigură stabilitatea producțiilor și reducerea riscurilor climatice. Stabilirea pragurilor economice de dăunare și promovarea protecției integrate optimizează raportul cost-eficiență în fitosanitar. Procedeele inovative din apicultură și utilizarea suplimentelor funcționale în zootehnie și medicină veterinară sporesc productivitatea și calitatea produselor de origine animală. În agrosilvicultură și bioenergie, rezultatele susțin managementul durabil al resurselor și valorificarea superioară a biomasei, cu efecte asupra rezilienței economice și reducerii impactului ecologic. Performanțele sunt confirmate prin 9 OPI, distinse cu 6 medalii de aur și 7 de argint la saloane și expoziții internaționale..

4. Implicarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor angajați în proiect constituie cca 30%. În perioada de raportare, doi tineri cercetători au finalizat și susținut cu succes tezele de doctorat în domeniul viticulturii, consolidând capacitatea științifică a UTM. Echipa subprogramului include un număr semnificativ de tineri specialiști și cercetători stagieri (ex. Russu Stanislav, Donici Maxim, Petcu Iana), care sunt implicați activ în colectarea datelor de teren, experimente de laborator și procesarea rezultatelor. Această abordare asigură continuitatea școlii științifice și transferul de expertiză de la cercetătorii experimentați către noua generație. Implicarea tinerilor în toate fazele proiectului, de la cercetare fundamentală la diseminare, demonstrează angajamentul subprogramului pentru formarea profesională continuă și atragerea talentelor în sectorul cercetării și inovării agricole.

Punctajul mediu acordat: 23,7

Concluzii și recomandări:

Au fost realizate cercetări complexe în diverse ramuri ale agriculturii: fitotehnie, protecție a plantelor, pomicultură, viticultură, zootehnie, apicultură, agrosilvicultură, precum și valorificarea eficientă a biomasei pomicole. Rezultatele obținute au o relevanță științifică și practică semnificativă. Sub aspect teoretic, cercetările au contribuit la aprofundarea cunoștințelor privind comportamentul și adaptabilitatea diferitelor specii de plante în condiții variate de mediu, în corelație cu factorii pedoclimatici specifici, precum și caracterul adaptiv al modificărilor fiziologice induse prin suplimentarea rațiilor alimentare a unor specii de păsări și animale cu substanțe biologice active etc. Din perspectivă aplicativă, au fost: identificate soiuri autohtone cu adaptabilitate sporită și indici superiori de productivitate, elaborate recomandări de optimizare a tehnologiilor de cultivare, dezvoltate și brevetate procedee inovative în domeniul apiculturii, pomiculturii, viticulturii. Rezultatele au fost diseminate prin publicarea unui număr semnificativ de lucrări în reviste naționale și internaționale, prin participarea la diverse forumuri științifice. De remarcat însă că, cca 45% dintre articolele publicate în reviste raportate au la bază rezultate provenite din alte proiecte sau subprograme de cercetare, iar o parte dintre lucrări nu menționează explicit sursa de finanțare, ceea ce creează dificultăți în estimarea numărului exact de publicații la subprogram. Totodată, se constată anumite neconcordanțe privind încadrarea publicațiilor în categoriile corespunzătoare, lipsa link-urilor pentru unele lucrări și depășirea volumului de rezultate prevăzut în modelul de raportare. În acest context, pe viitor se recomandă delimitarea clară a publicațiilor aferente subprogramului, indicarea obligatorie a sursei de finanțare și verificarea riguroasă a datelor bibliografice.

Se propune calificativul general: Bine

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva GUDUMAC

Conducător adjunct al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Ion TODERAȘ

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela ROMANCIUC